

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Zijne Excellentie de heer A. Slob
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Zwijndrecht, 28 juni 2018

Betreft: uw schrijven d.d. 21 juni 2018, Wet beroep leraar

Hooggeachte heer Slob,

Graag reageer ik op uw schrijven van 21 juni jl. met als onderwerp 'Wet beroep leraar'. Ik spreek mijn waardering uit voor uw opstelling en uw goede bedoelingen die in deze brief worden geuit. Wat kunnen we tegen hebben op de Wet beroep leraar in het algemeen en een registratie? Het is in het belang van het onderwijs en dus van de kinderen, van de leraren én de besturen worden maximaal betrokken bij het proces.

Toch doe ik een poging. Immers, u *'hecht aan een actieve betrokkenheid van besturen'*.

Het is logisch dat u deze insteek kiest en tot verbetering wilt komen gezien alle, toch wel forse kritieken de afgelopen tijd op bijvoorbeeld het lerarenregister. Het is echter een insteek die gekozen is vanuit een rijdende trein. Het is belangrijk om ook even terug te kijken naar het vertrekpunt.

In de cao van 2013 zijn de persoonlijke ontwikkeling van leerkrachten en het bekwaamheidsdossier al opgenomen. Hoofdstuk 9, pagina 123 en verder handelt over 'Scholing en professionele ontwikkeling'. De besturen, de leraren en de medezeggenschap worden daarin in positie gebracht:

- *De werkgever formuleert in overleg met de P(G)MR het meerjarenbeleid met betrekking tot scholing en professionele ontwikkeling met het oog op de doelen gesteld in artikel 9.1.*
- *In het meerjarenbeleid wordt aandacht besteed aan:*
 - o *de beoogde ontwikkelingsdoelen van de organisatie en het daarvoor bedoelde collectieve deel van het budget;*
 - o *de beoogde ontwikkelingsdoelen van de werknemers en het daarvoor bedoelde persoonlijk ontwikkelingsbudget;*
 - o *de beschikbaar te stellen faciliteiten in tijd en/of geld.*

Tevens worden er uitspraken gedaan over het bekwaamheidsdossier:

1. *De werkgever en werknemer maken in het kader van de gesprekkencyclus zoals bedoeld in artikel 9.4 afspraken over de professionele ontwikkeling van de werknemer.*
2. *Deze afspraken hebben betrekking op specifieke scholing en deskundigheidsbevordering in het kader van de voor werknemer vastgestelde bekwaamheidseisen.*
3. *De resultaten van de inspanningen worden opgenomen in een bekwaamheidsdossier.*
4. *Indien de werknemer als gevolg van verwijtbaar handelen door de werkgever niet in staat is gesteld te voldoen aan de onderhoudsplicht op grond van de Wet BIO en de werknemer hierdoor schade lijdt binnen of direct aansluitend aan zijn dienstverband, is de werkgever die in gebreke is gebleven, aansprakelijk.*

In deze omschrijvingen/afspraken wordt uitgegaan van verantwoordelijkheden van de leraar, de medezeggenschap en die van het bestuur. Het uitgangspunt is dus de eigen verantwoordelijkheid, met consequenties als je onverhoopt in gebreke blijft. Door een verankering via consequenties en medezeggenschap en de gezonde verhouding werknemer-werkgever ontstaat er binnen de organisatie een professioneel debat over de professionele ontwikkeling van een leraar in relatie tot de organisatie.

Op de website van de rijksoverheid¹ wordt als volgt geïnformeerd over de 'bekwaamheid van leraren'.

'Nieuwe leraren moeten voldoen aan bekwaamheidseisen. Bij de werving van nieuw personeel mogen scholen alleen leraren benoemen die aan de bekwaamheidseisen voldoen. Naast deze eisen mag de school nog aanvullende normen opstellen.

Leraren die niet aan alle eisen voldoen moeten de gelegenheid krijgen om deze aan te leren. De school maakt hierover afspraken met de leraar.'

Naast het eerdergenoemde professionele debat binnen de organisatie geeft de rijksoverheid ook nog garanties ten aanzien van de aanstelling van nieuwe leerkrachten.

Gelukkig heeft de minister ook nog een stok achter de deur. Immers op diezelfde webpagina van de rijksoverheid wordt gezegd:

'Toezicht op kwaliteit van het onderwijs

De Inspectie van het Onderwijs houdt toezicht op de kwaliteit van het onderwijs² van de school.

De school moet voldoen aan de wettelijke eisen voor de bekwaamheid van leraren. Voldoet de school niet aan de eisen voor kwaliteit van het onderwijs? Dan kijkt de inspectie bij haar onderzoek ook naar de bekwaamheidsdossiers op school.

Met de kwaliteit van de individuele leraar houdt de inspectie zich niet bezig.'

Het lijkt erop dat u als verantwoordelijke minister, met alle respect, in al het (media)geweld, het uitgangspunt (het vertrekpunt) uit het oog bent verloren. U kiest nu een weg die haaks staat op

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/werken-in-het-onderwijs/bekwaamheidseisen-leraren>

² <https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/toezichtkaders>

Doen waarin je gelooft

waar het onderwijs naar snakt, namelijk eigen verantwoordelijkheid, autonomie en een gezond professioneel debat binnen de organisatie.

Het lijkt er tevens op dat u geen vertrouwen heeft in de sector en in de eigen inspectie. Als dat zo is, is dat op z'n minst zorgelijk te noemen. Het 'dan maar', want zo lijkt het, dichttimmeren aan de achterkant, terwijl het aan de voorkant al is geregeld, is geen oplossing. Integendeel.

U kiest vooralsnog voor een centraal, niet openbaar en vrijwillig lerarenregister. De bedoeling kan alleen maar zijn dat dit, met draagvlak, binnenkort openbaar en verplicht wordt. We zullen dan ongetwijfeld geconfronteerd worden met dezelfde commerciële en gedwongen winkelnering van de geaccrediteerde organisaties en opleidingen waar scholing moet worden afgenomen, zoals nu het geval is bij het directeursregister.

Mocht het echter openbaar en vrijwillig blijven dan is de meerwaarde van een dergelijk systeem ver te zoeken, zeker in het licht van de cao-afspraken uit 2013. Elk zichzelf respecterend bestuur dat de cao-afspraken nakomt, heeft goede professionaliseringsafspraken met de leraren en ziet erop toe dat leraren een actueel bekwaamheidsdossier hebben. Een extern centraal portfolio voegt daar niets aan toe. Als het dan toch vrijwillig is, laat leraren dan vanuit hun eigen verantwoordelijkheid hun portfolio, inclusief aanmelding, bewijslast en ontwikkeling aanleveren. Belast besturen niet met het doorgeven van persoonlijke gegevens van leraren die met grote mate van zekerheid geen gebruik gaan maken van deze 'portfoliotool'. Ook in het kader van de AVG is dit aanleveren van (mogelijk ongebruikte) persoonsgegevens een discutabel punt. De argumentatie dat *'schoolbesturen als bevoegd gezag de enige organen zijn die weten welke leerkrachten actief lesgeven en op grond waarvan zij zijn aangesteld'*, is niet relevant. Dat weten de leraren zelf toch ook? Gezien de huidige technologische ontwikkelingen vind ik dat het paard achter de wagen spannen. Als leraar mag je je zelfs beledigd voelen, zeker als in de brief staat *'ik vind het belangrijk dat de leraar weer centraal staat, en dat er meer oog is voor de context van de school.'*

Tot slot nog een laatste opmerking over het 'bekwaamheidsdossier'. U zegt *'in de aanloop naar verplichte registratie vind ik het belangrijk dat leraren al op vrijwillige basis ervaring opdoen met het bijhouden van bekwaamheidsonderhoud, en dit voor zichzelf kunnen vastleggen.'*

Als bestuurder voel ik mij, mede namens de leraren, hier niet prettig bij. Enerzijds omdat u hierbij volstrekt voorbijgaat aan de cao-afspraken van 2013 over professionalisering en bekwaamheidsdossiers. Met deze uitspraak laat u de interne organisatie die er sinds 2013 is in het kader van het professionele debat, maar ook wat betreft de medezeggenschap in de breedste zin van het woord volstrekt buiten beschouwing en in de kou staan. Er is geoefend en ervaring opgedaan, sterker nog, het wordt al uitgevoerd en leraren houden hun bekwaamheidsdossiers bij. Waarom maak je anders cao-afspraken en waarom hebben we in Nederland dan een inspectie?

Kortom: geachte minister Slob, het is beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald. Respecteer de cao-afspraken uit 2013 op dit punt en voer een goed gesprek met uw inspectie.

Met vriendelijke groet,

A.J. Vos
Bestuurder

Doen waarin je gelooft